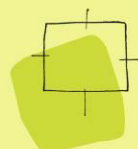
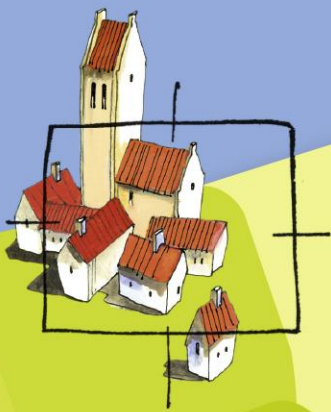

Werkprotocol Wet natuurbescherming Geawei 2, Nij Beets

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Werkprotocol Wet natuurbescherming Geawei 2, Nij Beets

Inhoud

Rapport

27 maart 2023

Ruimte voor de leefomgeving

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Plangebied en voorgenomen ontwikkelingen	4
3	Beschermingsmaatregelen	7
3.1	Maatregelen om de functionaliteit te waarborgen	7
3.2	Zorgplicht	11
4	Verantwoording	12
5	Literatuur	13

1 Inleiding

AANLEIDING

De initiatiefnemer heeft plannen om de boerderij aan de Geawei 2 in Nij Beets te slopen. Vervolgens worden op deze locatie twee nieuwe woningen gebouwd.

Het woonhuis van de boerderij is geschikt voor huismus en gierzwaluw om in te broeden en voor vleermuizen om in te verblijven. Op basis van het aantal potentieel geschikte broedplekken worden hier hooguit twee nesten van huismus en één broedplek van gierzwaluw verwacht. In het gebouw wordt hooguit één zomer- en/of paarverblijfplaats van vleermuizen verwacht.

Normaal gesproken is het nodig om nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen in deze boerderij te doen om te bepalen hoeveel nesten en verblijfplaatsen daadwerkelijke aanwezig zijn en indien nodig een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Provincie Fryslân heeft sinds 2022 een werkwijze voor kleine initiatieven opgesteld waarbij geen of maar een deel van het reguliere nader onderzoek naar beschermde soorten nodig is. Het initiatief aan de Geawei 2 voldoet aan de definitie voor een klein initiatief. Om bij deze werkwijze aan te sluiten, moet wel aan een aantal voorwaarden worden voldaan.

Omdat een kraamverblijf van vleermuizen niet op voorhand kan worden uitgesloten, wordt in de periode half mei – half juli 2023 een kraamonderzoek uitgevoerd.

Een andere voorwaarde is het opstellen van een ecologisch werkprotocol, waarin mitigatie wordt uitgewerkt op basis van een inschatting van het aantal te verwachten nesten van huismus en gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen in de boerderij. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt dit aantal nesten en verblijfplaatsen gemitigeerd. Het voorliggende ecologisch werkprotocol beschrijft voor de Geawei 2 hoe de mitigatie voor jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen moet worden ingevuld.

LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 worden het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen omschreven. Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de maatregelen uitgewerkt die gerealiseerd worden om de effecten op huismus te mitigeren, zoals tijdelijke en permanente mitigatie. Verder wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe de schuur ongeschikt wordt gemaakt. In hoofdstuk 4 staat de verantwoording en in hoofdstuk 5 zijn de literatuurverwijzingen opgenomen.

2 Plangebied en voorgenomen ontwikkelingen

LIGGING

Het plangebied bestaat uit het erf aan de Geawei 2 in Nij Beets (figuur 1). Alle bebouwing op het erf wordt gesloopt.

Provincie: Friesland
Gemeente: Opsterland
Plaats: Nij Beets
Straten: Geawei 2

Figuur 1. Locatie van het plangebied weergegeven in rood (nummer 2). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

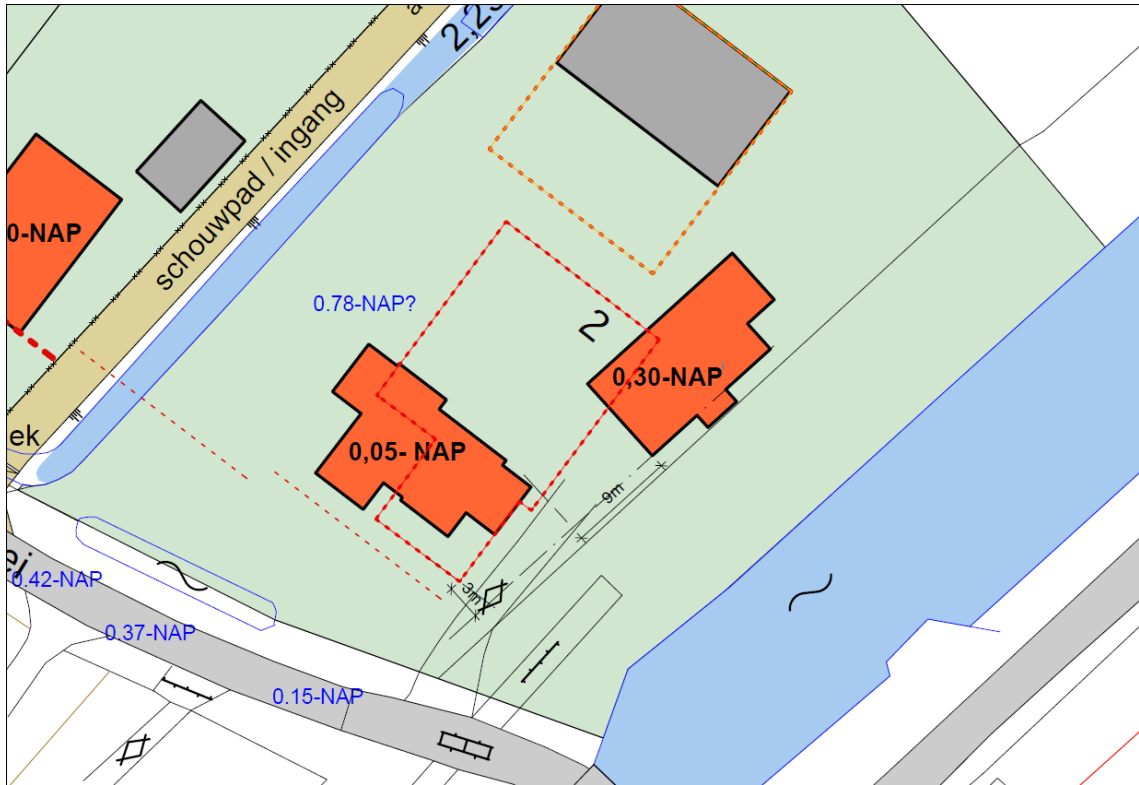
Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 7 juli 2022. Links de voorkant van het woonhuis. Rechts de achterkant van de boerderij

INRICHTING PLANGEBIED

Het plangebied bestaat uit een woonboerderij met een opslagschuur. De boerderij is opgetrokken uit baksteen en heeft een schilddak bestaande uit twee soorten materialen. Het meest zuidelijke deel (woonhuis) is bedekt met dakpannen. De noordwestelijke en noordoostelijke delen zijn bedekt met kunststof dakpanplaten. Het noordoostelijke deel van het gebouw is even hoog als het zuidelijke deel. Het noordwestelijke deel is lager, heeft een zadeldak en aan de zuidzijde een damwandplaten gevel.

VOORGENOMEN ONTWIKKELINGEN

De plannen bestaan uit de realisatie van twee woningen op het perceel. De watergangen langs de noordwest-, noordoost- en zuidoostzijde van het plangebied blijven ongemoeid (figuur 2).

Figuur 2. Schets van de nieuwe inrichting van het plangebied

WERKZAAMHEDEN

Voor het plan wordt de bebouwing gesloopt, grond vergraven, opgaande beplanting gekapt en vegetatie verwijderd.

Bij de sloop- en bouwwerkzaamheden wordt zwaar materieel zoals een graafmachine en vrachtwagens ingezet.

PLANNING WERKZAAMHEDEN

De sloop van de bebouwing staat vanaf oktober 2023 gepland, buiten de kwetsbare voortplantingsperiode voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Het is denkbaar dat de planning opschuift afhankelijk van de snelheid van de te doorlopen procedures. Ook in dat geval zal bij de planning worden gekeken naar de minst kwetsbare periodes voor de betroffen soort (zie ook hoofdstuk 3 maatregelen). Mocht afwijking van de voorgenomen planning nodig blijken, dan wordt dit afgestemd met de provincie.

3 Beschermingsmaatregelen

Ten aanzien van huismus, gierzwaluw en vleermuizen worden maatregelen genomen om de functionaliteit van het leefgebied en de gunstige staat van instandhouding te waarborgen en worden maatregelen genomen om aan de zorgplicht te voldoen.

De maatregelen zijn grotendeels gebaseerd op de kennisdocumenten voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen van BIJ12.

3.1 Maatregelen om de functionaliteit te waarborgen

In het kader van de mitigerende maatregelen worden drie fasen onderscheiden:

- maatregelen die voorafgaand aan de werkzaamheden moeten worden genomen om de beschermde soorten een tijdelijke voorziening voor de duur van de werkzaamheden te bieden;
- maatregelen die voorafgaand aan de daadwerkelijke sloopwerkzaamheden moeten worden genomen om eventuele nest- en verblijfplaatsen ongeschikt te maken;
- maatregelen om de beschermde soorten een definitieve verblijfplaats in de nieuwe situatie te bieden.

Vervangende voorzieningen voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden

In de te slopen bebouwing worden hooguit twee huismusnesten, één gierzwaluwnest en één zomer- en/of paarverblijfplaats van vleermuizen verwacht.

Op basis hiervan is het op grond van het kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017), nodig om per nest twee vervangende nestplaatsen aan te bieden. Op grond van het kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017), is het nodig om per nest drie vervangende nestplaatsen aan te bieden. En voor vleermuizen is het nodig om vier vervangende nestkasten aan te bieden.

In februari 2023 zijn twee kasten voor vleermuizen aan de schuur op het erf aan de Geawei 3 geplaatst. Het gaat om twee meerlaagse kasten van hout en deze zijn aan de noordoostgevel geplaatst. Daarnaast worden voor mei 2023 vier kraamkasten geplaatst. De kasten worden aan het gebouw aan de overzijde van het water opgehangen, het dorpshuis aan de Doarpsstrjitte 9. Twee kasten hangen aan de noordoostgevel van het gebouw en twee kasten worden op de zuidoostgevel geplaatst.

In overleg met de provincie Fryslân is er voor gekozen om een nestkast met drie compartimenten op te hangen, in plaats van vier losse kasten. Deze kast met drie nestcompartimenten wordt aan de noord- of oostgevel van de woning aan de Geawei 1 of 3 of aan de westgevel van het dorpshuis geplaatst. De kast heeft invliegopeningen van 34 mm, waarbij de openingen niet in elkaars zicht zitten. De kast wordt direct onder de dakgoot geplaatst. Daarmee voldoet de tijdelijke mitigatie aan de voorschriften uit het kennisdocument huismus (Bij12, 2017).

Voor gierzwaluw is een kast met drie nestcompartimenten aan de noordoostgevel van het dorps huis aan de Doarpsstrjitte 9 geplaatst. De kast heeft per compartiment een binnenmaatafmeting van 34 bij 13 bij 17 cm, waarbij de openingen minimaal 30 cm uit elkaar zitten. De kast is op circa 5 m hoogte geplaatst. Daarmee voldoet de tijdelijke mitigatie aan de voorschriften uit het kennisdocument gierzwaluw (Bij12, 2017).

Bij de plaatsbepaling en het ophangen van de kasten is een ter zake kundige op het gebied van huismus, gierzwaluw en vleermuizen betrokken geweest. Bij het ophangen van de kasten is onder meer rekening gehouden met een minimale hoogte van 3 m, een vrije aanvliegroute en een ligging die in de zomerperiode niet te warm is.

Foto 3. De opgehangen tijdelijke meerlaagse nestkasten voor vleermuizen

Figuur 2. Locaties van de tijdelijke nestkasten voor gierzwaluw (G), opties voor huismus (X), kraamkasten voor vleermuizen (K) en paar-/zomerkasten voor vleermuizen (V). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Ongeschikt maken bebouwing vanaf oktober 2023

De sloop van de bebouwing staat gepland vanaf oktober 2023. Om vanaf oktober 2023 te kunnen slopen, wordt de boerderij in de periode begin oktober – half oktober, buiten het broedseizoen van vogels en kwetsbare periode van vleermuizen, ongeschikt gemaakt voor vogels en vleermuizen.

Het pannendak heeft openingen en ruimtes die geschikt zijn voor vleermuis, huismus en gierzwaluw. Het gebouw wordt na het broedseizoen ongeschikt gemaakt door felle verlichting op het gebouw te schijnen, zodat vleermuizen het gebouw verlaten. Dit wordt onder begeleiding van een ecooloog uitgevoerd. Aanvullend worden eventuele ruimtes (waar nodig) afgedicht, zodat hier geen vogels meer in kunnen komen. Dit wordt gedaan nadat door een ecooloog is gecheckt of zich dieren in deze ruimtes bevinden.

Het ongeschikt maken vindt plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog, dagtemperatuur van circa 10°C, weinig wind en in een vorstvrije periode) en wordt uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen en broedvogels.

Permanente voorzieningen

De hiervoor genoemde vervangende nestkasten volstaan niet als permanent alternatief. Daarom worden in de toekomstige bebouwing permanente nestvoorzieningen voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen gerealiseerd. De exacte invulling van de nieuwbouw is nog niet bekend. Hierna worden twee mogelijkheden beschreven waarvan minimaal één in de nieuwbouw moet worden gerealiseerd:

NIEUWBOUW

- Huismus en gierzwaluw

De nieuwe woningen worden bedekt met dakpannen. De eerste rij dakpannen boven de goten worden geschikt gemaakt voor huismus door de ruimte onder de pannen toegankelijk te houden (figuur 3). Het toegankelijk houden wordt bereikt door eventuele vogelschroot een pannenlat hoger te plaatsen. Het geschikt maken van het dak gebeurt over de gehele lengte en aan beide zijdes van een woning.

Verder worden de nokpannen toegankelijk gemaakt voor gierzwaluw. Door deze niet af te sluiten, kunnen gierzwaluwen onder het dak van de woningen komen en hier broeden.

Als blijkt dat bovenstaande invulling niet mogelijk is, worden verspreid over de woningen minimaal vier inbouwstenen voor huismus en drie inbouwstenen voor gierzwaluw geplaatst. Hiervoor kunnen huismuskast HMP2 of HMP3 en gierzwaluwkast GZP3 of GZP2 van Unitura worden gebruikt. Deze neststenen worden in de noord-, oost- of westgevels ingebouwd.

Bij de plaatsbepaling en het ophangen van de kasten wordt een ter zake kundige op het gebied van huismus betrokken. Bij plaatsbepaling van nestkasten wordt onder meer rekening gehouden met een minimale hoogte van 3 m, een vrije aanvliegroute en een ligging die in de zomerperiode niet te warm is.

Figuur 3 geeft een weergave van geschikte locaties voor inbouwstenen.

- Vleermuizen

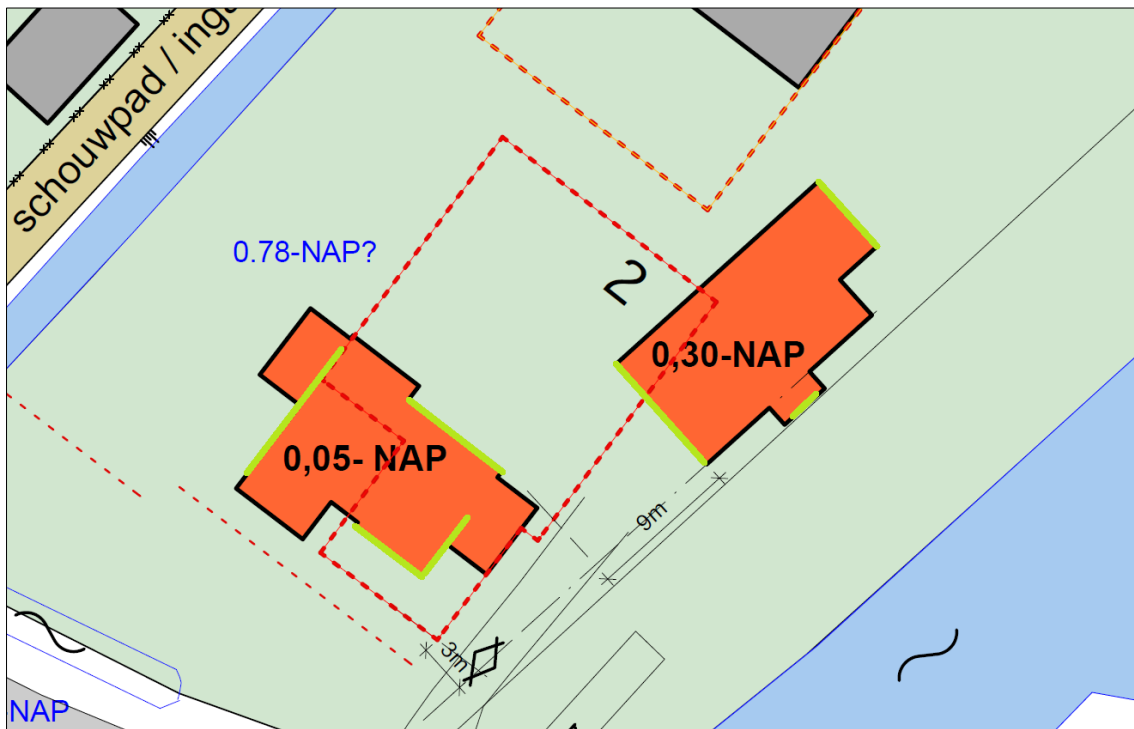
De nieuwe woningen worden bedekt met dakpannen. De nokpannen worden toegankelijk gemaakt voor vleermuizen. Door deze dakpannen niet af te sluiten, kunnen vleermuizen onder het dak van de woningen komen en hier verblijven.

Als blijkt dat bovenstaande invulling niet mogelijk is, worden verspreid over de woningen minimaal vier inbouwstenen voor vleermuizen geplaatst. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld vleermuiskast VMPPM1 of VMPPM1e van Unitura worden gebruikt. Als uit het kraamonderzoek blijkt dat een kraamverblijfplaats in de boerderij zit, worden meerdere inbouwkasten aan elkaar geschakeld aangebracht zodat een grotere ruimte voor een verblijf ontstaat.

De neststenen worden in de noord-, oost-, zuid- of westgevels ingebouwd.

Bij de plaatsbepaling en het ophangen van de kasten wordt een ter zake kundige op het gebied van huismus betrokken. Bij plaatsbepaling van nestkasten wordt onder meer rekening gehouden met een minimale hoogte van 3 m, een vrije aanvliegroute en een ligging die in de zomerperiode niet te warm is.

Figuur 3 geeft een weergave van geschikte locaties voor inbouwstenen.

Figuur 3. Weergave van de inrichtingsschets met de nieuwe woningen (oranje). De zijdes waar kasten kunnen worden ingebouwd zijn in groen weergegeven

3.2 Zorgplicht

De Wet natuurbescherming kent een zorgplicht. Als volgens bovengenoemde maatregelen wordt gewerkt, wordt al voor een groot deel invulling gegeven aan de zorgplicht. Mocht onverhoopt toch een broedvogelnest of beschermde soort worden aangetroffen, dan worden de werkzaamheden stilgelegd en wordt met een ecooloog bekeken welke maatregelen nodig zijn.

Verder kan het grasveld op het terrein ten minste een week voor de start van de werkzaamheden worden gemaaid. Hierdoor wordt het plangebied onaantrekkelijk voor algemene zoogdieren en amfibieën waarvoor in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt. Op deze manier hebben deze soorten de tijd om zich te verplaatsen naar een nieuwe locatie buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, zodat wordt voldaan aan de zorgplicht die wel geldt voor deze vrijgestelde soorten.

4 Verantwoording

ACTIVITEITENPLAN

Het werkprotocol is opgesteld door ecologen van BügelHajema Adviseurs. BügelHajema Adviseurs is een allround adviesbureau voor ruimtelijke ordening en milieu en heeft een brede ervaring met het opstellen van activiteitenplannen. Het bureau is aangesloten bij Netwerk Groene Bureaus.

BügelHajema Adviseurs is gemachtigd voor het doen van veldwerk in het kader van de Wet natuurbescherming door het Netwerk Groene Bureaus en heeft een brede ervaring op dit gebied.

KENNISDOCUMENT

Het werkprotocol is grotendeels gebaseerd op de Kennisdocumenten voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen die door Bij12 zijn opgesteld (versies 1.0 juli 2017). De kennisdocumenten bevat ecologische informatie over de betreffende soorten, richtlijnen voor onderzoek en de effectbeoordeling en voorbeelden van beschermingsmaatregelen.

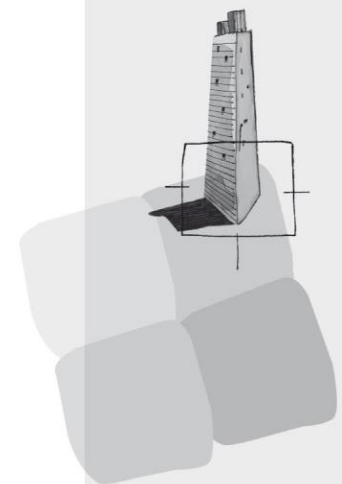
5 Literatuur

1. Bij12 (2017). Kennisdocument huismus versie 1.0 juli 2017
2. Bij12 (2017). Kennisdocument gierzwaluw versie 1.0 juli 2017.
3. Bij12 (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis versie 1.0 juli 2017.
4. BügelHajema Adviseurs (2022). Beknopte natuurtoets Geawei Nij Beets.
5. Sovon (2023) Huismus. Staat van instandhouding. <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15910>
Geraadpleegd op 16-03-2023.
6. Sovon (2023) Gierzwaluw. Staat van instandhouding. <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7950>
Geraadpleegd op 16-03-2023.

Colofon

Rapport

BügelHajema Adviseurs b.v.

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
9401GN Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort